

HÄGGDÅNGER. (Ångermanland.)

Hedanger, 1½ mil söder om Hsand är en gammal socken, nämnes redan i 1314 års förteckning öfver den s. k. sexårsgården, och *Hægdangiirs* khde bidrager 1316 med ½ mark till lösen för Upsala ärkebiskops pallium (DS 3 n. 2043). Det märkliga är emellertid, att församlingen vid denna tid icke räknades till Ångermanland, utan till Medelpad. Vid klockeskattens uppräfvande 1535 under kon. Gustaf I hörde församlingen till Ångermanland och har då länge nog varit ett annex till *Säbrå*. Hedanger löste sin skeppundsviktiga klocka med 22 mark och utgaf för tionde 4 mk 2 öre.

Från sitt annexförhållande till Säbrå frigjordes församlingen genom kgl. bref 26 febr. 1808, då Häggdånger förklarades som prebendepastorat åt den yngre teologie lektorn vid Hsands gymn., på samma gång som Säbrås andra annex Stigsjö i samma egenskap tillföll den äldre teol. lektorn. När den ena af dessa lektorstjänster indrogs, upphörde Stigsjö att vara prebende, men först 1 maj 1917 har Häggdånger förlorat denna sin ställning och var under de 4 sista åren stiftets enda prebendeförsamling.

Såsom vid inledningen till Hsand här ofvan redogjordes, hade Häggdånger från 1590-talet icke vidare något prästbord, ty kon. Johan hade bland annat öfverlämnat det att tjäna till vederlag åt de bönder på Hernön, som måste afstå sina hemman åt Hsands stad. En komminister, här boende, fick församlingen 1695, under det att tidigare endast en kaplan varit anställd i Stigsjö, hvilken alternerande med biskopens adjunkter stundom predikade i Häggdånger.

År 1838 inköpte församlingen till prästboställe 6 seland i Muggårds by af ägaren till Åvike bruk, hvarvid dock säljaren förbehöll sig dispositionsrätten till tillhörande skog.

Den gamla stenkyrkan, byggd på en höjd öster om Kyrksjön, var allenast 19¾ alnar lång och 10 alnar bred inom murarne. Hon befanns till slut för liten och för trång. Då frågan om ny kyrkobyggnad i Häggdånger var före i Hsands domkapitel 15 sept. 1773, framhölls att präst här icke hade något ställe att bo på och hade svårt att få inrymme hos någon af församlingens ledamöter, emedan socknen blott består af 16 mantal, hvilka äro fördelta emellan omkring 70 seminanter (åkerbrukare). Biskop Kiorning hade vid öfverläggningarna hemställt om kyrkans flyttning, så att öfre delen af socknen därigenom erhöle närmare kyrkoväg och socknemännen undkomme den förlägenhet, de vid hvarje prästombyte måste erfara att kunna förskaffa dem nödiga boningsrum, ty den öfre socknen hade utfäst sig att förse sina präster med ett visst och beständigt boställe, i händelse kyrkan komme att flyttas. Slutet blef att Konsist. stannade vid synerättens tillstyrkan, att den nya kyrkan måtte uppbyggas vid det gamla stället. Kyrkan uppfördes af sten 1785 af byggmästaren Per Hagmansson - torn tillbyggdes först 1848 - och undergick 1915 en grundligare restoration. Altartaflan, målad af Öberg, föreställer Kristi korsfästelse. En mässhake från medeltiden äger kyrkan i sitt förvar, och en vapensköld öfver häradshöfding Erik Teet (d. 1733) är öfverflyttad från den gamla kyrkan..

Vid Barsviken, på ½ mils afstånd därifrån, är ett fiskarekapell uppbyggt.

Prästerskapet i Häggdånger före 1808, se *Säbrå*.

PREBENDE-PASTORER.

1. Dokt. **Abraham Renström** (1808-09), andre teol. lektor vid Hsands gymn. sedan 31 juli 1805, tillträdde här som prebende-pastor 1808, men utnämndes redan 31 dec. s. å. till khde i Nordingrå, med tilltr. 1809. Se *Nordingrå*.

2. Dokt. **Nils Magnus Berlin** (1813-22), teor. och prakt. filos. lektor, utn. till pastor prebend. i Häggdånger och prost 1813, fick transport till Stigsjö prebende med fullm. febr. 1821, tilltr. 1822. Se vidare *Lektorer*.

3. Dokt. **Johan Häggblad** (1822-32), teol. lektor 19 apr. 1815, khde och prost i Häggdångers preb. pastorat 1822, utn. 27 jan. 1832 till khde i Hedemora. Se *Lektorer*.

4. Dokt. **Johan Norrman** (1834-54), teol. lektor i Hsand 16 febr. 1820, utn. khde i Häggdånger 1832, tilltr. 1834. Utn. till khde i Stigsjö 1854, men afled samma år. Se *Lektorer*.

5. Dokt. **Carl Alfred Cornelius** (1858-60), docent i teol. fakulteten vid Upsala univ., utn. teol. lektor i Hsand 27 juni 1855, tilltr. ht. 1857, khde i Häggdånger 10 febr. 1858, utn. teol. lektor i Linköping 1859, men hann ej tillträda denna befattning, enär han utn. till teol. adj. vid Upsala univ. och khde i Näs och Ramsta prebende 10 apr. 1860, senare Kalseniensk professor 7 febr. 1862, siste biskop i Linköping. Se *Lektorer*.

6. Dokt. **Jonas Widén** (1860-92), komm. i Hsand, utn. teologie lektor vid stadens högre läroverk 5 nov. 1859, tilltr. 1 maj 1860, erhöll 31 aug. 1892 afsked fr. lektorsbefattningen. Se *Lektorer*.

7. **Johan Otto Cornelius Norberg** (1893-1898), utn. lektor i Hsand och khde i Häggdånger 29 mars 1893, tilltr. 1 sept. s. å., domkyrkosysselman i Hsand 27 jan. 1897-15 juni 1898; utn. lektor i Strängnäs och khde i Öfver-Selö 24 febr. 1898, tilltr. s. å., domprost i Strängnäs. Se *Hsands lektor*.

8. **Anders Magnus Magnusson** (1899-1914), lektor i Hsand och khde i Häggdånger 14 dec. 1898, tilltr. 1 febr. 1899. Afled i Hsand 26 mars 1914. Se *Lektorer*.

9. **Ragnar Ernst Gunno Arbman** (1916-17), teol. lic., den siste prebende-pastorn, se *Hsands lektor*.